

Klimahensyn i åben-lav boligområder

Danmark ligger internationalt i top, når det kommer til arealforbrug til boliger. Boligstørrelserne er vokset markant gennem de seneste årtier, især inden for nyt åbent-lavt byggeri typisk i form af enfamiliehuse. Det presser både klimaet og de arealer, vi har til rådighed. Plan22+ inviterer op til fem kommuner til med kommunale projekter at udforske, hvordan byområder med åben lav boliger kan udvikles, så vi bevarer områdernes kvaliteter og samtidig tilbyder nye muligheder i respekt for klimaet.

Potentialer og udfordringer i åben-lav boligområder

Parcelhuset har i mange år været symbolet på det gode familieliv. Men det kræver mange ressourcer, og derfor bliver det i stigende grad kritiseret. Et vigtigt spørgsmål er, hvordan vi kan udvikle parcelhuskvarterer og andre områder med spredt bebyggelse, så vi bor tættere og mere klimavenligt – uden at miste de kvaliteter, som gør enfamiliehuset så populært.

Det er bedre for klimaet at renovere end at rive ned og bygge nyt, men alligevel bliver mange huse revet ned for at give plads til større boliger. Der er nye idéer på vej, som handler om at dele eksisterende huse op eller skabe boliger, der kombinerer privatliv med fællesskab og bæredygtighed. Men det er stadig tidlige forsøg, og kun få kommuner har tænkt det ind i deres planer.

Det er blevet understreget, at selv lette renoveringer er bedre for klimaet end at rive ned, selvom nedrivningen af enfamiliehuse og byggeri af nye, større boliger på samme matrikel er udbredt. Nye koncepter for opdeling af eksisterende huse og hybridboliger er på vej, men initiativerne er fortsat på et opstarts-niveau og kun i begrænset omfang omsat i kommunernes strategier eller tænkt ind i planlægningen.

Støtte til kommunale udviklingsprojekter

Plan22+ inviterer op til fem kommuner til at bidrage til at udforske muligheder og barrierer i ft fremtidens planlægning for åben-lav boligområder. En vigtig opgave for planlægningen bliver at bevare nuværende kvaliteter i eksisterende åben-lav boligområder og samtidig indtænke renovering, fleksibilitet og arkitektonisk nytænkning, så der skabes boligområder, som matcher moderne behov uden at gå på kompromis med klimaet, miljøet eller boligdrømmen.

Inspiration til problemstillinger i et pilotprojekt

- Hvordan kan rammerne i kommune- og lokalplaner for åben-lav områder justeres for at bevare parcelhuskvarterets kvaliteter og samtidig muliggøre nye boligtyper og fortætning?
- Hvordan kan kvaliteterne i parcelhusområder bevares, hvis der skal bo flere i områderne?
- Hvilke boligtyper er der behov for i fremtiden, og hvordan kan de øge boligrotation og mobilitet på boligmarkedet, samt reducere behovet for nybyggeri?
- Hvilke fortætningsstrategier og hvilke målgrupper passer sammen?
- Hvordan kan landsbyer og mindre byer udvikles med nye boligtyper inden for byens afgrænsning?

Inspiration til projektideer

- Forarbejde/redegørelse til f.eks. planstrategi, kommuneplan, lokalplaner, helhedsplaner og bosætningsstrategi.
- Udvikling af kommunikations- og dialogværktøj som en planafdeling kan benytte sig af for at facilitere en god dialog med beboerne og interessenter om omdannelsen af et åbent-lav boligområde.
- Kortlægning af muligheder og barrierer for omdannelse i forskellige typer åben-lav boligområder.
- Kvalitetsprogram for omdannelse af et åben-lav boligområde.
- Finansieringsmodeller og investorpotentiale i forskellige fortætningsstrategier.

Rådgivning og sparring

Kommuner, der deltager med et projekt om klimahensyn i åben-lav boligområder, bliver rådgivet af et team, som ledes af Søren Smidt-Jensen i samarbejde med Schønherr Landskabsarkitekter. Rådgivningen vil være målrettet hver kommune samt på tværs af kommuner, bl.a. på netværks-, videndelingsmøder og individuel sparring. Desuden vil der være sparring og input fra forskere tilknyttet Plan22+.

Om teamet

Søren Smidt-Jensen er kulturgeograf og PhD i strategisk byudvikling fra Københavns Universitet. Tidligere programchef i DAC, projektleder i Realdania, fagchef i Frederikssund Kommune og rådgiver senest i Smith Innovation. Nu er han selvstændig konsulent og ekstern lektor på RUC. Søren har især fokus på bystrategisk rådgivning, herunder facilitering af processer og dialog mellem borgere, interessenter, udviklere, planlæggere og politikere.

Sofie Yde er arkitekt MAA og Master i strategisk byplanlægning. Sofie er Schønherrs fagansvarlige for planlægning og proces. Hun har tidligere bl.a. været hos STED og Arkitema, og underviser ved siden af på Det Kongelige Akademi. Sofie har særligt erfaring med byudvikling af eksisterende industri- og kulturmiljøer og en stor interesse for de kulturelle forandringer, som klimaændringerne igangsætter.

Sanne Slot Hansen er landskabsarkitekt og associeret partner hos Schønherr. Hun har stået i spidsen for større tværfaglige teams på landskabs- og byrumsprojekter med klimatilpasning i fokus. Hun har særligt arbejdet med kystsikring og skybrudssikring af byer og anlæg - i kombination med forskønnelse og forbedring af byrum, bymiljøer, natur og rekreative områder.

